

BISKOPENE OM DIAKONI:

Forventninger om lovfestede stillinger

Del I

— Soknediakonstillinger er det nesten umulig å få til, og jeg gjentar hva jeg har sagt i mange år, at denne stillingskategori ikke vil ha noen fremtid dersom den ikke gis samme kirkelige og formelle status som prest og kateket, skriver biskop Georg Hille i sin årsrapport til Kirke- og undervisningsdepartementet. Diakonens har gått gjennom biskopenes årsmeldinger med tanke på deres omtale av diakonien i de respektive bispedømmer. Selv om visse sider ved vår aktuelle kirkesituasjon, som Børre Knutsen og Helge Hognestad-sakene, går igjen, er disse årsmeldingene svært ulike. Noen foretrekker en knapp fremstilling med vekt på statistikk og oppsummering mens andre har en mer omfattende fremstilling med tanke på «den bredere offentlighet». Interessant å legge merke til er at alle som har omtalt diakonien spesielt, har gitt klar støtte til kravet om lovfesting (i en eller annen form) av soknediakonstillingene. (Del II følger i nr. 7/84).

BISKOP ANDREAS ÅRFLOT OSLO BISPEDØMME:

— Håp om lovfestede soknediakonstillinger

— Det er mitt håp at soknediakonstillingene må bli formelt anerkjent som lovfestede kirkelige stillinger, skriver Andreas Aarflot i sin årsberetning til Kirke- og undervisningsdepartementet. Han henviser til behovet for en gjennomgripende økning av bemanningen i kirken. I enkelte menigheter blir staben i følge Aarflot, tynget ned av alt for store arbeidsoppgaver.

— Dermed kan enkelte av de ansatte bli nedslitt, og det kan oppstå problemer i samarbeidet. Jeg vil derfor på nytt understreke behovet for en gjennomgripende økning av bemanningen i kirken, og ikke minst i menighetene i dette bispedømme, skriver Aarflot. — Det vil være en viktig forutsetning for fremtidig liv og vekst i menighetsarbeidet at det blir gitt flere hjemler for stillinger både som prest, kateketer og diakoner. Det er mitt håp at diakonstillingene må bli formelt anerkjent som lovfestede kirkelige stillinger, og at også andre kate-

gorier av menighetsarbeidere må få gode arbeidsvilkår og klare instruksjoner.

— Når det gjelder den diakonale sektor, har også det foregående år gitt oppmuntringer. Enkelte menigheter har fått nye diakoniarbeidere. Det er ved velvillig imøtekommenhet fra fylkeskommunene opprettet hel stillingshjemmel som sykehusprest ved Blakstad og Bærum sykehus, samt gitt dekning for ekstra tilleggsbetjening ved noen av sykehuene i Oslo. Det er viktig at prestatjenesten ved institusjoner og sykehus utbygges slik at en kan få en faglig tilfredsstillende dekning av arbeidet ved disse store institusjoner. I det hele bør kirken mer aktivt gå inn i gjennomtenkning og drøftelse av omsorgen for mennesker i nærmiljøet. Det er i denne sammenheng oppmuntrende at vi har en stab av vel kvalifiserte institusjonsprester i bispedømmet. Det vil være et mål for fremtiden å arbeide for utviklingen av kirkelige omsorgsteam der også andre stillingskategorier enn presten kan være representert. Dette gjelder både for de større institusjoner og med tanke på arbeidet i lokalmiljøet.

Felleskap

Kirkerommene og menighetslokaler må gjøres enda mer tilgjengelige for funksjonshemmede, og hele det kirkelige fellesskap bør stråle ut varme og åpenhet for dem som kommer utenfra eller som har lett for å kripe inn i sin egen ensomhet. Men totalt sett kan det ikke være tvil om at gudstjenestene søndag formiddag er den største folkesamling av noe slag som finnes i samfunnsmiljøet i Oslo. En

enkelt sportsbegivenhet i ny og né eller andre offentlige tilstelninger kan ikke i det lange løp oppvise slike tall som kirken, når det gjelder gudstjenestebesøkende hver søndag. Dette får være en spore til fortsatt innsats for å fylle våre kirker både med dem som personlig bekjenner troen og dem som kommer for å søke kirkens tjenester og finne ly i dens skygge.

BISKOP KRISTEN KYRRE BREMER
NIDAROS BISPEDØMME:

— På tide med lovfestede soknediakonstillinger

— Det er nå på tide å gå til lovfesting av soknediakonstillingen i Den norske kirke, skriver biskop Bremer i sin årsrapport, idet han viser til den skjulte nød, det store behov for medmenneskelig kontakt, hvor nødvendig det er at menighetene får sin organiserte diakontjeneste og at det opprettes diakonstillinger i prestegjeldene. — Det er behov for en diakonal vekkelse og økt ansvarsfølelse i menighetene for menneskers elementære behov for kontakt.

— I sin årsmelding skriver en av sykehusprestene om noe han kaller den skjulte nød blant mennesker, skriver Bremer, og fortsetter: — Han konstaterer den daglig på sykehuset. Presten har ikke mange tilkallinger. Men når han går på visitt rundt på rommene, viser det seg at mange har et intenst behov for medmenneskelig omsorg og interesse, at noen hører på dem, og at de får snakke om sine bekymringer og stille sine spørsmål.

Dette er en gjennomgående tendens, ikke bare på sykehusene, men i menighetene rent generelt. Det er ikke så ofte at prester blir anmodet om besøk, eller at folk kommer til dem for å snakke om sine problemer. Det skjer helst i forbindelse med kirkelige handlinger. Men når presten går på besøk rundt i menigheten vil han/hun konstatere et behov for medmenneskelig kontakt som nesten er grenseløst. Dette behovet får kanskje de fleste av oss dekket gjennom den daglige kontakt med mennesker som står oss nær i heim og på arbeidsplass. Allikevel er isolasjonsfølelse og utilfredsstillet kontaktbehov utbredt i samfunnet. Akutt er imidlertid problemet for de mange som av en eller annen grunn er satt til side, noen på sykehus, andre

på alders- eller sykehjem eller ganske enkelt gjemt og isolert bak sitt eget hjemms vegger. Denne situasjon er intet mindre enn et kall til kirken. Det er behov for en diakonal vekkelse og en økt ansvarsfølelse i menighetene for menneskers elementære behov for kontakt. Men menighetene trenger også tilførsel av personell og materielle ressurser for å bygge opp og organisere omsorgen.

— Utbyggingen av sykehuspresttjenesten er i god gjenge i Nidaros. Problemet er de store sykehjemmene, ett med opptil 250 senger. Den lokale menighet har ingen mulighet for å dekke de behov for kontakt og sjelesorg som her gjør seg gjeldende. På dette punkt er det også behov for en klargjøring av ansvarsforholdet. Hvem plikter å finansiere den kirkelige tjeneste på de store sykehjem, hjem som tar imot klienter fra flere menigheter og prestegjeld, er det kommunen, fylket eller staten?

— For øvrig viser dette generelle og spesielle behov for medmenneskelig kontakt hvor nødvendig det er at menighetene får sin organiserte diakontjeneste og at det opprettes faste diakonstillinger i prestegjeldene. Det er nå på tide å gå til lovfesting av soknediakonstillingen i Den norske kirke.

Det er tungt å få forståelse for at også kirken trenger nye og andre stillinger. Det er grunnlag for et hjertesukk slik det kommer til uttrykk i et av bispedømmets menighetsblad: «Vårt prestegjeld har svært stabil bemanning. Vi har hatt to prester her helt siden reformasjonen — og har fremdeles bare to prester til å betjene 11.600 mennesker.» Samme prestegjeld er imidlertid også et eksempel på at det kan skje noe med stillingsstrukturene. Bladet håper på en ny prestestilling i løpet av 1985. «men fremdeles vet vi ikke noe bestemt. Det vi vet er derimot at kommunestyret tirsdag 20. desember 1983 enstemmig vedtok å opprette hel kirkelig stilling som soknediakon i prestegjeldet.» Tradisjoner er bra, særlig når de kombineres med vilje til å gå nye veier, skriver Bremer.

Biskop Bremer tar også opp den vanskelige kirkesituasjonen vi har, og at mange føler seg stengt ute fra kirken og fremhever at — det må skjernes mellom spørsmål som gjelder selve evangeliets innhold og spørsmål av underordnet betydning i forhold til evangeliet. Dette skjer ikke alltid. Spørsmål vedrørende kirkens ordninger, liturgi, formålsparagrafer osv. er blitt overdimensjonert. «Til kirkens sanne enhet er det tilstrekkelig å være enig om evangeliets lære og sakramentenes forvaltning. Men ikke er det nødvendig at man overalt har de samme menneskelige overleveringer eller kirkelige former eller seremonier, anordnet av mennesker» — Aug. art. VII. Denne artikkel i bekjennelsen etterleves dårlig i kirken. Derfor har

Forts. s. 10

MALTA

Et globalt diakonalt senter

Av Knut Ertslund

Jeg lovet å skrive noe i Diakonos, noen tanker omkring turen til Malta i oktober 1983. Og et ridderløfte gitt på Malta bør holdes.

Jeg finner det vanskelig, for ikke å si umulig å beskrive Malta i få setninger. Stedet må oppleves. Jeg håper for min egen del at det må bli flere Malta-turer og at inspiratoren, Rekkebo må få krefter til å bli med.

Hva kan det da være som gjør øya så spesiell. Det er flere grunner som gjør at Malta skiller seg fra de andre øyene i Middelhavet og det vil føre for langt å komme inn på de mange faktorer i en flere tusenårig historie. Jeg må derfor bare nevne noe av det jeg synes er mest vesentlig i vår sammenheng.

Som turist- og feriested er øya ennå ikke preget av masseturismen og de ulemper den fører med seg. Det er, etter vår målestokk, billig å bo her. Her er godt tilbud på boliger og mat, og andre varer er mye rimeligere enn vi er vant til i nord. For norske pensjonister vil det faktisk lønne seg å bo her en stor del av året. Mange britiske familier tilbringer vinterhalvåret på Malta.

Øygruppen, for det er faktisk tre øyer, hvorav Malta er den største, ligger så langt syd i Middelhavet, at den har Cesilien i nord og Tunis i vest, i et grenseområde mellom europeisk og arabisk kultur. Befolkningen er heller ikke hverken europeere, eller arabere. De er bare maltesere, dog en smule preget av britisk levemåte, uten å ha mistet det særpregede ved sitt eget samfunn, til tross for at øya har

vært britisk koloni i mer enn 150 år.

Malteserne bærer med seg som sitt største aktiva, det som skjedde da fangetransporten med apostelen Paulus ombord, strandet ved Malta. Vi kan lese om det i de to siste kapitlene i Ap.gjerninger. Han ble her bare i tre mnd., men etterlot seg en kristen menighet som ble til et kristent samfunn. Så vidt jeg kjenner til, finnes det ikke noe annet sted i vår verden et samfunn så preget av kristen tenkning som det maltesiske. Hele befolkningen hører Kirken til og omvendt. Alle vi møter er blide, snille, vennlige og ærlige.

For diakoner har Malta en spesiell interesse. Avstanden mellom Skandinavia og Malta er nå bare noen timers behagelig flytur og billetten koster ikke mer enn en liten ukelønn.

Diakoni, slik vi i Skandinavia og i Tyskland har forstått og praktisert den, har sitt forbilde i Johanitterordenens Hospitalvirksomhet. Deres store, gamle hospital i Valetta står fremdeles og benyttes nå som et moderne konferansesenter av høy standard, men Ordenens hospitalvirksomhet skriver seg helt fra korstogenes tid.

I året 1525 fikk Johanitterordenen Malta til odel og eie og deres ordensmerke, det likearmede hvite kors på sort bunn ble det vi forbinder med malteserkorset og som finnes over alt på Malta. Endog det statlige flyselskap har malteserkorset på sine fly.

Da Norge ved århundreskiftet fikk sitt eget Diakonhjem og sitt

eget diakonforbund, fikk vi etter en avtale med ordenens stormester, som nå har sitt hovedsete i Roma, rett til å bære malteserkorset som vårt «adelsmerke». Vi kan bære det og bruke det så lenge vi er tro mot kallet og løftet.

Fra den praktfulle Johannesdomen i hjertet av den gamle festningsbyen Valetta peker fremdeles døperen på Jesus som verdens Frelser. Heri ligger også kjernen til det store i diakonien. Århundreders tradisjoner gir tjenesten dimensjoner.

I kvartalet ved Johannesdomen finner vi også det gamle stormesterens palass og ordenens bibliotek, som er unikt selv i verdensmålestokk. Museet skjuler skatter, kunst av enorme verdier. Å oppleve kunstsatter av denne art, er verd en reise i seg selv.

Ingen norsk diakon, uansett alder, bør gå glipp av et opphold på Malta. Under de samme mektige hvelvinger som århundreders diakoner, prester og andre Kristi etterfølgere har tilbudt og arbeidet, kan vi føle samhørigheten i enheten og minnes ordet om at «de alle må være ett». I katedralens gamle prakt merkes tidens flukt som en del av evigheten, som om det tidløse er en del av meg selv av mitt eget begrensede liv.

Tilhørigheten over alle grenser, også de konfessionelle, gjør oss som Kristi etterfølgere, som innviende tjenere, rikere og sterkere.

Reformasjonen på 15. hundretallet omfattet ikke Kirkens dia-

Over til s. 14

DIAKONOS

ORGAN FOR DET NORSKE DIAKONFORBUND

Kommer ut pr. 1. og 15. i måneden unntatt 15. juli og 1. august.

Ansv. redaktør: Edward Hulbak

Red. sekr. Leif Kjell Askeland

Manuskript og annonser må være i redaksjonen innen 1. og 15. i måneden for å komme med i påfølgende nummer.

Ekspedisjon og regnskapføring: Diakonveien 15, Oslo 3, Tlf. (02) 60 60 57. Postgiro: 2 08 06 46. Bankgiro: 1600.216620.1.

Bladet kan bestilles på alle landets postkontor og koster kr. 125,- pr. år for ikke-medlemmer.

Trykk: A/S Stærkebye Trykk — Mjøndalen.

DET NORSKE DIAKONFORBUND

Diakonveien 15, Oslo 3. Telefon: 60 60 57

Kontorfullm. Solveig Færevaaag Nome

Eksp. tid: Kl. 10.00 - 14.00

Sentralstyret:

Forbundsleder: Sykepleiesjef Edward Hulbak, Evjeveien 31 C, 1300 Sandvika.

Tlf. priv. 02/54 35 08, arb. 02/13 59 90

Nestleder: Høgskolelærer Dag Terje Finnbakk, Diakonveien 4, Oslo 3.

Tlf. priv. 02/69 39 44, arb. 02/46 39 52

Medlemmer:

Forstander Rolf Lein, Oslo

Menighetsdiakon Ingrid Eggen, Trondheim

Soknediakon Jostein Idland, Hinna

Diakonikonsulent Tellef Raustøl, Brummundal

Diakonstudent Asbjørn Finnbakk, Oslo

Varamedlemmer:

Sosialsjef Jarleif Bø, Kleppe

Sykepleielærer Dag Rakli, Oslo

Diakonklokker Gudbjørn Birkeland, Bærum

Bestyrer Dagmund Flaktveit, Bergen

Diakonstudent Bjarne Lemvik, Oslo

DNDFs stift:

Oslo stift:

Leder: Diakonklokker Gudbjørn Birkeland,

Søndre Gjettem 30, 1346 Gjettem.

Tlf. (02) 54 32 31 (priv.)

02/54 19 96 (arb.)

Borg stift:

Leder: Soknediakon Finn Bakke,

Blystadringen 12 A, 2014 Blystadlia.

Tlf. 02/83 99 55 (priv.)

Hamar stift:

Leder: Bestyrer Arne Guttormsen,

2762 Røykenvik

Tlf. (060) 28 100 (arb.)

(060) 34 607 (priv.)

Tunsberg stift:

Leder: Klokkerdiakon Thor Holjem,

Tanumruta, 3250 Larvik

Tlf. (034) 81 251 (arb.)

(034) 88 044 (priv.)

Agder stift:

Leder: Bestyrer Sven M. Løvik,

Åsveien 10, 4890 Grimstad.

Tlf. 041/41 593 (priv.)

041/42 311 (arb.)

Stavanger stift:

Leder: Soknediakon Grethe Fiksdal,

Markveien 7, 4060 Kleppe

Tlf. (04) 42 16 39 (arb.)

(04) 42 17 23 (priv.)

Bjergvin stift:

Leder: Bestyrer Dagmund Flaktveit,

Timhøyden 14, 5091 Flaktveit

Tlf. 05/18 77 45 (priv.)

05/31 63 00 (arb.)

Møre stift:

Leder: Avd. sykepl. Halstein Heiene,

6452 Robekk

Tlf. 072/42 101 (arb.)

072/44 233 (priv.)

Nidaros stift:

Leder: Soknediakon Roar Meland,

Amalienborgvn. 8, 7053 Ranheim

Tlf. 07/57 23 47 (priv.)

07/91 85 52 (arb.)

Sør-Hålogaland stift:

Leder: Soknediakon Kjetil Marvin Opdal,

Olav V. gt. 45, 8000 Bodø.

Tlf. 081/20 405 (priv.)

081/21 735 (arb.)

Nord-Hålogaland stift:

F.t. uten valgt leder

DNDFs institusjoner:

Hjem for psykisk utviklingshemmede:

Nærlandheimen, Nærbø: Adm. sjef: Diakon

Rubert Kleven

Lillebo, Haugesund: Bestyrer: Diakon Kjell

Arne Medhaug

Varatun skole og daghjem, Sandnes: Bestyrer:

Vernepleier Bjørg Elin H. Storli

Hjem for epileptikere:

Røysuntunet, Jaren: Bestyrer: Diakon Arne

Guttormsen

Skoler:

Vernepleierskole og Hjelpepleierskole:

Nærlandheimen, Nærbø: Konst. rektor Bernt

Falkum

Forts. fra s. 10

koni og dens barmhjertighetsarbeide. Den fortsatte som før. Den er den samme idag. Diakonen fikk sin fornyelse først i midten av det forrige århundre. Da ble Johanitternes barmhjertighetsarbeide gjenopptatt på evangelisk basis i samarbeide med Wichern og Den indre misjon.

På en minnetavle over falne riddere fant vi også to norske navn fra middelalderen, Refvik og Godøy. Jeg ville ønske at den ungdom som skal bære vår Kirkes diakoni inn i fremtiden, vil gjøre det i den samme ånd og med like stor iver som de der har satt varige merker etter seg i tiden før oss.

Jeg har grunn til å tro at Malta med sine tradisjoner er stedet, som på sikt, kan gi inspirasjon til nok en fornyelse i synet på Kristi eksempel i tjenesten for medmennesker.

Hadde jeg vært noen år yngre, ville jeg ha sett det som en faserende oppgave å opprette et «Universitas Diakoni» på Malta. Kunne ikke det være en oppgave for Skandinavisk diakoni idag! Mulighetene er der. Forholdene ligger godt til rette. Bygninger står tomme og venter på å bli fylt med oppgaver. Johanitterordenen og de politiske myndigheter vil gi oss all mulig støtte. Det mangler bare noen hundre tusen kroner og en håndfull idealistisk ungdom.

Ifølge Paulus' utsagn i Efeserbr. kap. 2 v. 10, legger Gud gjerningene ferdige for oss, han legger det til rette for oss slik at vi skal gå inn i dem.

Kan hende at de gjerninger du skal gå inn i ligger nettopp her på Malta.

Knut Ertsland